



PERSCOMMUNIQUÉ nr. 09/25

Luxemburg, 3 februari 2025

Beschikking van het Gerecht in zaak T-1126/23 | Asociația Inițiativa pentru Justiție/Commissie

Rechtsstaat: het beroep van een beroepsvereniging van Roemeense openbare aanklagers tegen het besluit van de Commissie tot intrekking van de beschikking tot vaststelling van een mechanisme voor samenwerking en toetsing wordt niet-ontvankelijk verklaard

Met deze beschikking van niet-ontvankelijkheid spreekt het Gerecht zich met name uit over een kwestie die nog niet eerder is behandeld, namelijk de verhouding tussen het beginsel van rechtstreekse werking en de ontvankelijkheidsvoorwaarde dat een natuurlijke of rechtspersoon rechtstreeks wordt geraakt door het besluit waartegen krachtens artikel 263, vierde alinea, VWEU beroep tot nietigverklaring wordt ingesteld

Deze zaak past in de context van een ingrijpende hervorming op het gebied van justitie en bestrijding van corruptie in Roemenië, die sinds 2007 door de Unie werd gemonitord via het mechanisme voor samenwerking en toetsing (MST). Dit mechanisme, dat is ingevoerd bij beschikking 2006/928¹, was bedoeld om de hervormingen te begeleiden die Roemenië had doorgevoerd om te voldoen aan de ijkpunten die in de bijlage bij deze beschikking werden omschreven (hierna: „ijkpunten”). Deze ijkpunten waren vastgesteld om de toetreding van Roemenië tot de Unie af te ronden door de tekortkomingen te verhelpen die de Europese Commissie vóór de toetreding had vastgesteld. Toen de Commissie meende dat Roemenië deze ijkpunten had bereikt, heeft zij op 15 september 2023 besluit 2023/1786² (hierna: „bestreden besluit”) vastgesteld waarbij beschikking 2006/928 werd ingetrokken en een einde kwam aan het MST.

De Asociația Inițiativa pentru Justiție, een beroepsvereniging van Roemeense openbare aanklagers die zich ten doel stelt ervoor te zorgen dat de waarde van de rechtsstaat in Roemenië wordt geëerbiedigd, is bij het Gerecht van de Europese Unie opgekomen tegen dit intrekkingbesluit. Zij stelt dat haar leden rechtstreeks worden geraakt door de opheffing van het MST, omdat zij zonder dat mechanisme een groter risico lopen op onrechtmatige tuchtprocedures. De Commissie heeft een exceptie van niet-ontvankelijkheid opgeworpen omdat volgens haar noch de vereniging noch haar leden rechtstreeks door het besluit worden geraakt.

In zijn beschikking **verklaart het Gerecht het beroep tot nietigverklaring niet-ontvankelijk, aangezien de verzoekende vereniging niet bevoegd is om een dergelijk beroep in te stellen, of het nu in eigen naam is dan wel in naam van de openbare aanklagers van wie zij de belangen behartigt.**

Bij het onderzoek van de vraag of het bestreden besluit rechtstreeks rechtsgevolgen heeft voor de situatie van de openbare aanklagers die lid zijn van de verzoekende vereniging, merkt het Gerecht om te beginnen op dat **dit besluit, voor zover het beschikking 2006/928 heeft ingetrokken, moet worden onderzocht in het licht van het voorwerp, de inhoud en de juridische en feitelijke context waarin die beschikking is vastgesteld.** Hieruit volgt dat het bestreden besluit slechts rechtstreeks rechtsgevolgen kan teweegbrengen voor de situatie van de Roemeense openbare aanklagers voor zover beschikking 2006/928 dat zelf kon.

Dat is echter niet het geval. **Uit beschikking 2006/928 blijkt namelijk dat de gevolgen die zij teweegbracht**

beperkt waren tot de verhoudingen tussen de Unie en Roemenië, zonder dat zij rechtstreeks of indirect betrekking had op particulieren, waaronder openbare aanklagers. Anders dan verzoekster stelt, heeft die beschikking haar leden dan ook geen enkel recht verleend, zodat zij niet kan worden geacht rechtstreeks gevolgen te hebben voor hun rechtspositie.

Het feit dat het Hof de rechtstreekse werking van de ijkpunten heeft erkend³, betekent op zich niet dat die ijkpunten noodzakelijkerwijs overeenkomstige rechten voor de openbare aanklagers met zich meebrachten waarop zij zich voor de nationale rechter rechtstreeks konden beroepen. Ter ondersteuning van deze overweging wijst het Gerecht erop dat het Hof de rechtstreekse werking van de ijkpunten niet heeft beoordeeld op basis van de rechten en/of verplichtingen die zij meebrengen voor particulieren⁴, maar vanuit het oogpunt dat het beginsel van rechtstreekse werking eveneens de verplichting voor de nationale rechterlijke instanties inhoudt om nationale regelgeving of rechtspraak die in strijd is met het Unierecht, buiten toepassing te laten.

Het Gerecht verduidelijkt dat **de rechtstreekse werking van de ijkpunten hoe dan ook niet inhoudt dat particulieren de opheffing ervan kunnen betwisten zonder aan te tonen dat hun rechtspositie daar rechtstreeks en individueel door wordt aangetast.** Dat bewijs is in deze zaak niet geleverd.

Het Gerecht komt tot de slotsom dat beschikking 2006/928 verzoekster niet rechtstreeks raakte, en dat dit dus evenzeer geldt voor het bestreden besluit, zodat zij niet procesbevoegd is. Het wijst er niettemin op **dat de openbare aanklagers tegen wie een tuchtprocedure loopt, zich ondanks de intrekking van beschikking 2006/928 tot vaststelling van het MST nog steeds kunnen beroepen op de rechterlijke bescherming die zij krachtens artikel 19 VEU ontleen aan het Unierecht.**

Ten slotte brengt het Gerecht in herinnering dat de uitlegging van de ontvankelijkheidsvoorwaarden voor beroepen tot nietigverklaring in het licht van het grondrecht op effectieve rechterlijke bescherming er niet toe mag leiden dat de voorwaarden die uitdrukkelijk door de Verdragen worden gesteld, terzijde worden geschoven.

NOTA BENE: Het beroep tot nietigverklaring strekt tot nietigverklaring van met het recht van de Unie strijdige handelingen van de instellingen van de Unie. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de lidstaten, de Europese instellingen en particulieren bij, naargelang het geval, het Hof van Justitie of het Gerecht een beroep tot nietigverklaring instellen. Indien het beroep gegrond is, wordt de handeling nietig verklaard. De betrokken instelling moet in voorkomend geval voorzien in de door de nietigverklaring van de handeling ontstane leemte in de regelgeving.

NOTA BENE: Tegen de beslissing van het Gerecht kan binnen een termijn van twee maanden en tien dagen vanaf de betekening ervan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld bij het Hof.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Gerecht niet bindt.

De [volledige tekst](#) van de beschikking is te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎(+352) 4303 2170.

Volg ons!



¹ [Beschikking 2006/928/EG](#) van de Commissie van 13 december 2006 tot vaststelling van een mechanisme voor samenwerking en toetsing van de vooruitgang in Roemenië ten aanzien van specifieke ijkpunten op het gebied van de hervorming van het justitiële stelsel en de bestrijding van corruptie.

² [Besluit \(EU\) 2023/1786](#) van de Commissie van 15 september 2023 tot intrekking van beschikking 2006/928/EG tot vaststelling van een mechanisme voor samenwerking en toetsing van de vooruitgang in Roemenië ten aanzien van specifieke ijkpunten op het gebied van de hervorming van het justitiële stelsel en de bestrijding van corruptie.

³ Arrest van 18 mei 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România” e.a., [C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 en C-397/19](#), punt 249).

⁴ In de zin van de rechtspraak die voortvloeit uit het arrest van 5 februari 1963, van Gend & Loos, [26/62](#).